

zand

natuurboekje
van

zomer 2014

Hoi! Zand lijkt heel gewoon. Je komt het overal tegen. Op het strand en in de duinen. Op de hei, langs rivieren en vennetjes. Ook in de zandbak natuurlijk. En wat dacht je van een woestijn? Dat is een supergrote zandbak! Je hebt vast wel eens een zandkasteel gebouwd. Of in het zand een tekening gemaakt. Zand is leuk spul. En ook handig. We gebruiken het om te metselen. En om beton en glas te maken. Maar... wat is zand eigenlijk? Waar komt zand vandaan? Is al het zand hetzelfde? Pak wat zand en je hebt duizenden zandkorrels in je hand. Daar moeten we meer van weten!

Onze aardkorst [het buitenste laagje van de aardbol] is van steen. Stenen die uit de grond steken, gaan slijten. Door water, warmte en kou breken er stukken af. Ook plantenwortels wrikken stenen los. In de bergen vallen die brokken steen in rivieren. De stroom neemt ze mee. De stenen botsen en schuren tegen elkaar. Het water slijpt de stenen af. Zo worden stenen steeds kleiner. Grote brokken worden keien. Keien worden grind. En grind vergruizelt tot zandkorrels. Zandkorrels zijn dus piepkleine stukjes steen. Ooit zaten ze vast aan stenen in de aardkorst. Door rivieren zijn ze naar ons land gebracht.

Het ene zand is het andere niet. Zand heeft allerlei kleuren. Er is wit, grijs en bruin zand. Andere kleuren bestaan ook: rood, geel, groen, zwart... Dat heeft te maken met het soort steen waar het vanaf is gebrokkeld en met de reis die is gemaakt.

Neem een snufje zand. Leg het op zwart papier [of op een donkere ondergrond]. Spreid het dun uit zodat de korreltjes los liggen. Kijk met een vergrootglas.

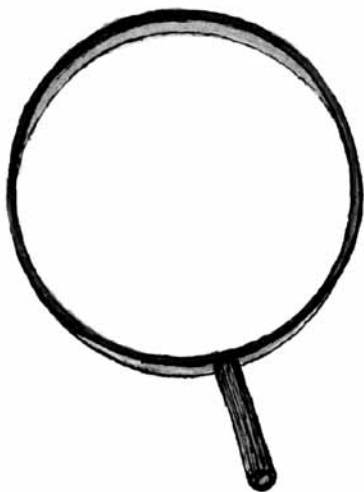
Wat voor vorm hebben de korrels?
Ronde, hoekige of andere vorm?

Zijn alle korrels even groot?

Welke kleur[en] zie je?

Zoek nu ander zand, op een andere plek. Vergelijk het met het vorige zand. Zijn de zandkorrels groter, kleiner of even groot? Andere kleuren? Andere vormen? Schrijf hier wat je opvalt:

Teken zandkorrels onder het vergrootglas en kleur ze.

Heb je wel eens zilverzand gezien? Het is spierwit. In Zuid-Limburg, bij Heerlen, liggen dikke lagen zilverzand in de bodem. Dat zand is miljoenen jaren oud.

Zilverzand is heel zuiver en wordt gebruikt om er glas van te maken. Het zit in ramen, in brillen, in chips van computers, in wasmiddelen... ja zelfs in je tandpasta!

Ideetje! Word zandverzamelaar! Veel mensen doen dat. Verzamel zand in potjes. Etiketje erop met vindplaats + datum. Je ziet het verschil in zand. Bovendien is zo'n potje een leuk souvenir van de plaatsen waar je bent geweest.

Post Bedankt voor jullie post over spreeuwen en andere vogels. Mooie tekeningen van de Angelaschool in Echt. En ook het favoriete vogeltje van Jasmijn Smits. Alles in prachtige kleuren, maar hier in zwart-wit.

Jasmijn Smits, 5 jaar

Doe je mee?

Stuur of mail je mooiste vakantiefoto of vakantietekening

vóór 7 augustus 2014 naar Het Limburgs Landschap. Natuurlijk wél zorgen dat er zand op je foto of tekening te zien is! Veel plezier in de zomervakantie!

Zand-weetje Soms slaat de bliksem in het zand. Op die plek kan het zand smelten. Zand wordt vloeibaar bij enorme hitte. Koelt het af, dan wordt het weer hard.

*Stichting het Limburgs Landschap
postbus 4301, 5944 ZG Arcen
telefoon [077] 473 75 75
fax [077] 473 75 76
e-mail info@limburgs-landschap.nl*

*Samenstelling en tekst Ditte Merle
Tekeningen Wil Kroon*

*Deze kinderbijlage is mogelijk
gemaakt door de Nationale
Postcode Loterij.*

*Extra natuurboekjes zijn voor
scholen en natuurgroepen gratis
te bestellen bij Het Limburgs
Landschap.*